

KARTA PRZEDMIOTU ROK AKAD. 2017/2018

1. Informacje ogólne

Nazwa przedmiotu i kod (wg planu studiów):	Profilaktyka społeczna z metodyką D1 17
Nazwa przedmiotu (j. ang.):	-----
Kierunek studiów:	Pedagogika
Specjalność/specjalizacja:	PSOzTP
Poziom kształcenia:	studia I stopnia
Profil kształcenia:	praktyczny (P)
Forma studiów:	studia stacjonarne / studia niestacjonarne
Obszar kształcenia:	nauki humanistyczne i społeczne
Dziedzina:	
Dyscyplina nauki:	pedagogika
Koordinator przedmiotu:	Dr Barbara Lulek

2. Ogólna charakterystyka przedmiotu

Przynależność do modułu:	Moduł kształcenia w zakresie nauczania pierwszego przedmiotu – „pedagogika społeczno-opiekuńcza”
Status przedmiotu:	obowiązkowy
Język wykładowy:	polski
Rok studiów, semestr:	II, 6
Forma i wymiar zajęć według planu studiów:	stacjonarne – Wykład 15 h, ćw. audytorijne 15 h, stacjonarne – Wykład 10h, ćw. audytorijne 10 h
W przypadku studiów międzyobszarowych stosunek procentowy tych obszarów w ocenie koordynatora (efekty kształcenia wymienione w punkcie 5 powinny odzwierciedlać te relacje, należy więc wymienić odpowiednie efekty obszarowe):	Obszar nauk humanistycznych: 1 ECTS Obszar nauk społecznych: 2 ECTS
Interesariusze i instytucje partnerskie (nieobowiązkowe)	-----
Wymagania wstępne / Przedmioty wprowadzające:	Teoretyczne podstawy wychowania, pedagogika społeczna, pedagogika specjalna, diagnostyka pedagogiczna i środowiskowa

3. Bilans punktów ECTS

Całkowita liczba punktów ECTS (wg planu studiów; 1 punkt =25-30 godzin pracy studenta, w tym praca na zajęciach i poza zajęciami):	3 (A + B)	stacjonarne	Niestacjonarne
A. Liczba godzin wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela (kontaktowych, w czasie rzeczywistym, w tym testy, egzaminy etc) z podziałem na typy zajęć oraz całkowita liczba punktów ECTS osiągniętych na tych zajęciach	wykład Ćwiczenia audytorijne W sumie: ECTS	15 15 30 1	10 10 20 0,66
B. Poszczególne typy zadań do samokształcenia studenta (niewymagających bezpośredniego udziału nauczyciela) wraz z planowaną średnią liczbą godzin na każde i sumaryczną liczbą ECTS (np. praca w bibliotece, w sieci, na platformie e-learningowej, w laboratorium, praca nad projektem końcowym, przygotowanie ogólne; suma poszczególnych godzin powinna zgadzać się z liczbą ogólną)	przygotowanie ogólne praca w bibliotece praca nad projektem – przeprowadzenie badań, przygotowanie prezentacji przygotowanie do kolokwium w sumie: ECTS	15 10 20 10 55 2	15 10 25 15 65 1,33
C. Liczba godzin praktycznych/laboratoryjnych w ramach przedmiotu oraz związana z tym liczba punktów ECTS (ta liczba nie musi być powiązana z liczbą godzin kontaktowych, niektóre zajęcia praktyczne/laboratoryjne mogą odbywać się bez udziału nauczyciela):	-----		
D. W przypadku studiów międzyobszarowych procent punktów ECTS przyporządkowanych obu obszarom (zgodnie z p. 2)	Obszar nauk humanistycznych: 1 ECTS – 33% Obszar nauk społecznych: 2 ECTS - 66%		

4. Opis przedmiotu

Cel przedmiotu: Umożliwienie studentom zdobycia ogólnej wiedzy z zakresu profilaktyki społecznej, strategii postępowania na różnych szczeblach w środowisku lokalnym, zapoznanie studentów z zadaniami szkoły w zakresie profilaktyki społecznej, dokonanie przeglądu programów profilaktycznych i wskazanie na znaczenie jakości opracowywanych programów profilaktyki społecznej, przedstawienie prawnych i organizacyjnych ram wyznaczających działania profilaktyczne, wyposażenie studentów w wiedzę pozwalającą na samodzielne poruszanie się w problematyce profilaktyki społecznej
Metody dydaktyczne: ćwiczenia praktyczne, dyskusja, praca z książką, projekt, pokaz.
Wykłady i audytoria   1. Przyczyny i znaczenie zachowań ryzykownych w środowisku lokalnym. Zakres definicyjny terminu zachowania ryzykowne, typologiczne ujęcie zachowań ryzykownych, motywy zachowań ryzykownych, czynniki chroniące i czynniki ryzyka w środowisku lokalnym, osobowe, rodzinne i środowiskowe uwarunkowania zachowań ryzykownych. 2. Przegląd koncepcji i poglądów na temat profilaktyki społecznej - miejsce profilaktyki w działaniach społeczności lokalnych. Stopnie zagrożenia a działania zapobiegawcze, poziomy i strategie profilaktyki w środowisku lokalnym, modele profilaktyki społecznej, standardy profesjonalnych działań profilaktycznych. 3. Lokalne strategie profilaktyczne – wybrane instytucje i podmioty społeczne na rzecz przeciwdziałania zachowaniom ryzykownym. Zadania wybranych instytucji profilaktycznych, obszar działań środowiskowych wybranych instytucji profilaktycznych, poziomy i strategie działań profilaktycznych na poziomie lokalnym, uwarunkowania skuteczności działań profilaktycznych na szczeblu gminy – płaszczyzny współpracy, społeczne wsparcie i integracja społeczna 4. Przegląd standaryzowanych programów profilaktycznych realizowanych w środowisku lokalnym. Ujęcie typologiczne programów profilaktycznych wg kryterium odbiorcy programu. Programy kierowane do najmłodszych odbiorców- dzieci i młodzieży, ich specyfika i znaczenie; programy nowoczesnej profilaktyki społecznej kierowane do liderów młodzieżowych, programy kierowane do rodziców, programy kierowane do rodzin zagrożonych, dysfunkcyjnych i patologicznych, programy profilaktyki środowiskowej 5. Skuteczność działań profilaktycznych w środowisku lokalnym - wyznaczniki skuteczności działań profilaktycznych. Standardy jakości programów profilaktycznych (płaszczyzny realizowania działań profilaktycznych – teoretyczne, diagnoza zachowań ryzykownych w środowisku, ewaluacja działań profilaktycznych, sposoby i obszary ewaluacji

5. Efekty kształcenia i sposoby weryfikacji

Efekty kształcenia		
Efekt przedmiotu	Student, który zaliczył przedmiot (spełnił minimum wymagań)	Efekt kierunkowy
D1 17 K_W01 D1 17 K_W04 D1 17 K_W08 D1 17 K_W10	Wiedza: 1. Student charakteryzuje podstawowe pojęcia z zakresu profilaktyki społecznej. 2. Student opisuje rodzaje profilaktyki, strategie profilaktyczne, standardy profilaktyki. 3. Student przedstawia miejsce wybranej instytucji w lokalnych strategiach profilaktycznych.	K_W01 K_W04 K_W08 K_W10
D1 17 K_U02 D1 17 K_U05 D1 17 K_U06 D1 17 K_U08	Umiejętności 1 Student potrafi adekwatnie dobrać działania profilaktyczne do rozpoznanych zachowań ryzykownych w środowisku 2 Student potrafi przygotować propozycję programu profilaktycznego dla wybranej placówki	K_U02 K_U05 K_U06 K_U08
D1 17 K_K03	Kompetencje społeczne 1 Potrafi obiektywnie ocenić przydatność proponowanych działań	K_K03

	profilaktycznych w środowisku.			
Sposoby weryfikacji efektów kształcenia:				
L p.	Efekt przedmiotu	Sposób weryfikacji	Ocena formująca – przykładowe sposoby jej wystawienia poniżej	Ocena końcowa przykładowe sposoby jej wystawienia poniżej
1	D1 17 K_W01 D1 17 K_W04 D1 17 K_W08 D1 17 K_W10	Ocena wypowiedzi ustnych studenta, w ramach ćwiczeń, w których wykorzystuje wiedzę odnoszącą się do profilaktyki i jej uwarunkowań.	Bieżąca, cząstkowa ocena na zajęciach	Kolokwium zaliczeniowe
2	D1 17 K_U02 D1 17 K_U05 D1 17 K_U06 D1 17 K_U08	Student adekwatnie dobiera działania profilaktyczne do rozpoznanych trudności w środowisku oraz opracowuje projekt propozycji programu profilaktycznego realizowanego w wybranej placówce.	Wstępna, cząstkowa ocena składowych projektu..	Końcowa ocena projektu, całościowa.
3	D1 17 K_K03	Student w sposób obiektywny ocenia planowane działania na rzecz środowiska.	Ocena sposobu argumentowania oceny	Ocena końcowa
Kryteria oceny				
w zakresie wiedzy				Efekt kształcenia
Na ocenę 3,0	Student poprawnie, choć w podstawowym stopniu charakteryzuje podstawowe pojęcia z zakresu profilaktyki społecznej. Omawia w sposób pobieżny rodzaje strategii i standardy profilaktyki. Przedstawia miejsce szkoły w wybrane lokalnych strategiach profilaktycznych.			D1 17 K_W01 D1 17 K_W04 D1 17 K_W08 D1 17 K_W10
Na ocenę 5,0	Student dokonuje pełnej, i wyczerpującej charakterystyki podstawowych pojęć z zakresu profilaktyki. W sposób pogłębiony omawia rodzaje strategii i standardy profilaktyki społecznej. Przedstawia miejsce wybranej instytucji w lokalnych strategiach profilaktycznych.			D1 17 K_W01 D1 17 K_W04 D1 17 K_W08 D1 17 K_W10
w zakresie umiejętności				Efekt kształcenia
Na ocenę 3,0	Student dobiera działania profilaktyczne do rozpoznanych trudności w środowisku oraz opracowuje szablonowy projekt propozycji programu profilaktycznego realizowanego w środowisku			D1 17 K_U02 D1 17 K_U05 D1 17 K_U06 D1 17 K_U08
Na ocenę 5,0	Student potrafi zaprojektować szeroko zakresowy projekt programu profilaktycznego realizowanego w placówce, oraz adekwatnie dobiera działania profilaktyczne do rozpoznawanych trudności.			D1 17 K_U02 D1 17 K_U05 D1 17 K_U06 D1 17 K_U08
w zakresie kompetencji społecznych				Efekt kształcenia
Na ocenę 3,0	Student inspirowany przez prowadzącego w sposób obiektywny ocenia planowane działania na rzecz środowiska.			D1 17 K_K03
Na ocenę 5,0	Student z własnej inicjatywy podejmuje się oceny planowanych działań na rzecz środowiska, wykorzystując prawidłową			D1 17 K_K03

	argumentację.	

Kryteria oceny końcowej

Aktywne uczestnictwo w zajęciach, przygotowanie projektu działań profilaktycznych, kolokwium zaliczeniowe. Ocena końcowa to średnia ocen wymienionych działań studenta.

Zalecana literatura podstawowa:

1. K. Borzucka-Sitkiewicz, K. Kowalczyńska-Grabowska Profilaktyka społeczna: aspekty teoretyczno-metodyczne, Katowice 2013
2. M. Hanulewicz, D. Wierdak, Profilaktyka społeczna w środowisku otwartym: konteksty krajowe i zagraniczne, Opole 2007
3. M. Szpringer, Profilaktyka społeczna: rodzina, szkoła, środowisko lokalne, Kielce 2004
4. B.Gaś, Profilaktyka uzależnień, Warszawa 1993
5. B.Gaś, Szkolny program profilaktyki, istota, konstruowanie, ewaluacja, Warszawa 2003
6. B.Kamińska-Buśko, J.Szymańska, Profilaktyka w szkole, Warszawa 2005
7. B. Lulek, Rodzina jako miejsce realizacji działań profilaktycznych, w: Z. Frączek, B. Lulek, Wybrane problemy pedagogiki rodziny, Rzeszów 2010
8. J.Szymańska, Programy profilaktyczne. Podstawy profesjonalnej psychoprofilaktyki, Warszawa 2000
9. G.Świątkiewicz, Profilaktyka w środowisku lokalnym, Warszawa 2002

Literatura uzupełniająca:

1. B.Gaś, Profilaktyka w szkole, Warszawa 1997
2. G. E. Kwiatkowska, I. Siudem, Zachowania ryzykowne, Lublin 2012
3. F.Kozaczuk, B.Urban, Profilaktyka i resocjalizacja dzieci i młodzieży, Rzeszów 1993
4. PARPA, Profilaktyka i rozwiązywanie problemów alkoholowych, Warszawa 2005
5. B.Urban, Profilaktyka społeczna i resocjalizacja młodzieży w środowisku otwartym, Kraków 1997
6. A.Kobiąka, Profilaktyka uzależnień, Warszawa 2003